

Folketingets Kulturredvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

17. maj 2016

Folketingets Kulturredvalg har den 20. april 2016 stillet mig følgende spørgsmål, nr. 141 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Ministeren bedes redegøre for situationen for Vikingeskibsmuseet i Roskilde, herunder særlig for så vidt angår fredningsmæssige udfordringer samt statslig medfinansiering af en bæredygtig bygning.

Svar:

Slots- og Kulturstyrelsen oplyser følgende om situationen for Vikingeskibsmuseet i Roskilde, som jeg skal henholde mig til:

Om Vikingeskibsmuseet

Vikingeskibsmuseet er et statsanerkendt kulturhistorisk museum, der blev etableret og statsanerkendt i 1969 med henblik på udstilling af de fem vikingeskibe, der nogle år forinden var fundet i Roskilde Fjord. Skibene er ejet af Nationalmuseet, men udlånt til Vikingeskibsmuseets udstilling.

I august 2014 udgav museet en vision- og helhedsplan "Mennesket, skibet og havet", som beskriver den fortsatte udvikling af museet, herunder udvikling af en faglig og økonomisk bæredygtig bygningsmasse. Helhedsplanen er godkendt af Roskilde Kommune (hovedtilskudsyder) i december 2014. Kommunen har endvidere bevilliget 25 mio. kr. under forudsætning af, at staten også bidrager til realisering af planen. Den samlede økonomi på helhedsplanen er ca. 300 mio. kr.

Vikingeskibshallen

Vikingeskibshallen er museets hovedbygning og opført til formålet. Bygningen er ejet af museet, og det påhviler museet at stå for indvendig og udvendig vedligeholdelse. Den blev i 1997 fredet som et modernistisk bygningsværk. Men bygningen er i forfald, særligt hvad angår betonkonstruktionen, og har et renoveringsbehov, der er opgjort til

ca. 75 mio. kr. (2013) Stormfloden i november 2013 har forvoldt yderligere skader på den fredede bygning, som er repareret for ca. 6,3 mio. kr. Det samlede beløb for en grundlæggende renovering af Vikingskibshallen er så omfattende, at museet ikke kan finansiere udgifterne over sit eget driftsbudget.

Status for bygningen er, at der siver vand ind i klimaanlægget ved almindelig højvande og ikke længere ved kun ved stormflod. Klimaanlægget sikrer det rette klima – og dermed bevaring – for de fem udstillede vikingskibe. Det er uvist, om vandet siver ind pga. revner i betonfundamentet eller igennem membranen mellem bygning og fjord.

Der er ikke lavet nye beregninger på bevaring/restaurering af museets fredede hovedbygning siden 2013. Vikingskibsmuseet har siden efteråret 2015 afventet en rapport fra COWI ang. tilstanden på bygningen og omkostningerne forbundet med vedligehold af den fredede hovedbygning. Den er endnu ikke modtaget og museet har i stedet taget kontakt til Teknologisk Institut for at få en opdateret rapport.

Derudover afventer museet en risikovurdering af vikingskibenes bevaring i relation til bygningens tilstand fra Nationalmuseet, som ejer vikingskibene. Rapporten forventes færdig i oktober 2016. Risikovurderingen skal forholde sig til tre scenarier:

- a) hvis der intet gøres ved bygningen,
- b) hvis bygningen delvis ombygges, så den indre kerne bevares, mens den ydre skal ombygges og
- c) hvis den nuværende bygning rives ned og der i stedet bygges nyt.

Fredningen

Forud for fredningen i 1997 udtalte Det Særlige Bygningssyn bl.a., at ”Vikingskibshallen /.../ er et bygningsanlæg, der ved sin helhedskarakter og landskabelige placering repræsenterer de fremragende arkitektoniske værdier, der kan begrunde en fredning af et bygningsværk, som endnu ikke er hundrede år gammelt. /.../ Hallen fremstår i det ydre som en klar og præcis konstruktion. /.../ I det indre danner den markante retvinklede konstruktion baggrund for de spinkle skibes svungne linjer. /.../ Hallens hovedidé er, at den besøgende skal have mulighed for uforstyrret at se skibene – samlet eller enkeltvis – fra alle vinkler. Dette er på overbevisende måde opnået ved, at gangbanerne forløber i forskellige niveauer, og ved at gangbanerne er klart adskilt fra de strandstensbelagte arealer under skibene, hvorved rækværker og lignende helt er undgået. /.../ Hallens placering i strandkanten giver de bedste betingelser for, at den besøgende kan forestille sig sejladsen med skibene.”

Kulturstyrelsen (nuv. Slots- og Kulturstyrelsen) har i 2012 genbeskrevet Vikingskibshallens fredningsværdier. Spørgsmålet om en ophævelse af Vikingskibshallens fredning har i den seneste tid været bragt op i pressen. Ifølge bygningsfredningsloven (§ 8, stk. 2) kan kulturministeren ophæve en fredning, når bygningens fredningsværdier er gået tabt eller ikke længere kan opretholdes.

En sag om fredningsophævelse skal forelægges for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse. Kulturministeren kan ophæve en fredning, selv om Det Særlige Bygningssyn er imod det.

Styrelsen oplyser desuden, at museet er en selvejende institution, og dermed er det museets forpligtigelse at vedligeholde egne bygninger og at tilpasse sin bygningsmasse til nuværende behov.

Bertel Haarder